

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ** tarafından Anayasa'nın 98'inci İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Son dönemde Türkiye cezaevlerinde hayatını kaybeden tutukluların cenazelerine yönelik kötü muamele iddiaları, insan hakları ihlallerinin ne denli ciddi boyutlara ulaştığını gözler önüne sermektedir. Özellikle Şefik Esen'in cenazesine yapılan muamele, bu durumun son derece vahim örneklerinden biridir. Şefik Esen, Afyon Bolvadin T Tipi Kapalı Cezaevi'nde tutulurken Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Hastanesi'nde tedavi gördükten sonra hayatını kaybetmiştir. Cenazesi ailesine açık yaralarla ve gerekli tıbbi müdahaleler yapılmadan teslim edilmiştir. Cenazenin açık yaralarının uygun şekilde müdahale edilmemesi, kötü muamele yasağının ihlal edilmesi anlamına gelmektedir. Bu durum kamuoyunda büyük infial yaratmış, insan hakları savunucuları ve sivil toplum kuruluşları tarafından kınanmıştır. Bu tür olaylar, insan onuruyla bağdaşmamakta ve cenazelere yapılan kötü muameleler, ölen kişinin haysiyetini ve onurunu zedelemektedir. Ayrıca, cenazeye yapılan kötü muameleler, aileler için işkence ve travma yaratmakta; aileleri ve cenazeleri cezalandırma amacı taşımaktadır. Bu tür uygulamalar, hem ulusal hem de uluslararası insan hakları standartlarına aykırıdır ve toplum vicdanında derin yaralar açmaktadır.

Aynı şekilde, diğer tutukluların cenazelerine yönelik kötü muamele iddiaları da artmaktadır. Bu iddialar, cenazelerin tahrip edilmesi, ailelere geç teslim edilmesi, dini ve kültürel ritüellere saygı gösterilmemesi gibi birçok insan hakları ihlalinin içermektedir. Bu nedenle, cezaevlerindeki cenaze işlemlerinin insan onuruna yakışır bir şekilde gerçekleştirilmesi büyük önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Son beş yıl içerisinde cezaevlerinde hayatını kaybeden tutukluların sayısı nedir? Bu ölümlerin yıllara göre dağılımı nasıldır?
2. Hayatını kaybeden tutukluların cenazelerine yapılan kötü muamelelerle ilgili olarak kaç soruşturma başlatılmıştır? Bu soruşturmanın sonuçları nelerdir?
3. Şefik Esen'in cenazesiyle ilgili olarak başlatılan herhangi bir soruşturma var mıdır? Varsa bu soruşturmanın detayları ve sonuçları nelerdir?
4. Cenazenin açık yaralarla ve uygun şartların sağlanmaması suç değil midir?
5. Cezaevlerinde hayatını kaybeden tutukluların cenazelerinin ailelerine teslim edilme sürecinde yaşanan aksaklıklar ve kötü muamele vakalarını önlemek amacıyla Bakanlığınız tarafından alınan önlemler nelerdir?
6. Daha önce defalarca yaşanan bu tür olayların önlenmesi için ölü bedenlerine işkence uygulamalarını engellemek adına ne tür tedbirler alınacaktır?
7. Tutsak cenazelerine yönelik kötü muamele iddialarını önlemek için cezaevi yönetimlerine ve personeline yönelik verilen eğitimler nelerdir? Bu eğitimlerin içeriği ve süresi hakkında bilgi verebilir misiniz?
8. Cezaevlerinde hayatını kaybeden tutukluların cenazelerine yönelik kötü muamele iddialarının önlenmesi amacıyla Bakanlığınızın sivil toplum kuruluşları ve insan hakları örgütleri ile yaptığı iş birliği çalışmaları nelerdir?
9. Bakanlığınız, cezaevlerinde hayatını kaybeden tutukluların cenazelerine yönelik kötü muamele iddialarını uluslararası normlar ve insan hakları standartlarına uygun olarak incelemek ve denetlemek amacıyla bağımsız bir komisyon veya izleme mekanizması kurmayı planlamakta mıdır?
10. Cezaevlerinde tutukluların cenazelerine yönelik kötü muamele iddialarının önlenmesi için Bakanlığınızın belirlediği somut eylem planları nelerdir?
11. Cenazeler, yakınları için kutsal nitelikte olup bu kutsallara hakaret gerçekleştiren fiiller, ailelerin manevi duygularına yönelik bir suç olup, bu suçlara dair yaptırım uygulanmamasının izahı nedir?